

Motion till riksdagen 2020/21:2041

av **Christina Östberg m.fl. (SD)**

Förbättra missbruks- och beroendevården

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att hälso- och sjukvården blir ensam huvudman för all missbruks- och beroendevård och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en grundlig genomsyn av Sis uppdrag och verksamhet samt för att åtgärder därefter skyndsamt tas fram och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Sis verksamhet utvärderas och följs upp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler utbildningsinsatser görs för personal på Sis verksamheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas bättre rutiner med rutinmässiga drogtester vid ankomst och sedan fortsatta tester under behandlingsperioden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna om kroppsvisitation måste ses över för att på ett tidigt stadium hitta narkotika och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbudet mot innehav av berusningsmedel m.m. ska utvidgas till att gälla generellt för samtliga som vårdas på särskilda ungdomshem men också LVM-hem och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för fler kontroller av intagna på LVM-hemmen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialtjänsten ska kunna använda tvång för att ålägga föräldrar att genomgå beroendevård när deras beroendesjukdom åsamkar barnen skada, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att samtliga kommuner i landet ska erbjuda lämpligt stöd till närstående och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en opolitisk utredning som genomför en grundläggande översyn av såväl förd som nuvarande narkotikapolitik och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett väl fungerande skyddsnät är viktigt i det svenska välfärdssamhället. Människor måste ges det stöd som krävs för att kunna fungera och må bra.

Sverige har den näst högsta narkotikarelaterade dödligheten i EU vilket är en konsekvens av de senaste decenniernas förda vänsterliberala politik – en politik som varit fokuserad på fel åtgärder och därför misslyckats kapitalt i kampen mot narkotikan. Situationen inom det narkotikapolitiska området är oroväckande och kräver att vi gör omfattande förändringar.

Aldrig förr har det varit lättare att få tag på droger än nu, detta trots löften om insatser mot narkotikan från sittande regeringar de senaste tio åren. Inte ens LVM-hemmen är narkotikafria.

I en dokumentär från SVT:s ”Uppdrag granskning” berättade en f d anställd om omfattande droginförsel från personal till de intagna på ett LVM-hem. I dokumentären vittnade också anställda om hur lätt det var för besökare till intagna att smuggla in droger. Detta är oacceptabelt. För att vända denna utveckling och förhindra att missbruket och narkotikadödligheten ökar har vi ett reformpaket.

Hälso- och sjukvården blir ensam huvudman

Ansvar för missbruks- och beroendevården delas i dag mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Resultatet har blivit att många människor skickas runt mellan olika institutioner och instanser utan att få hjälp. För att lösa detta problem vill vi därför att hälso- och sjukvården blir ensam huvudman för all missbruks- och beroendevård i Sverige. På så sätt blir vården mer sammanhållen och risken för att den enskilde ”faller mellan två stolar” minimeras.

Förbättra tvångsvården

Statens institutionsstyrelse (Sis) ansvarar för och tillhandahåller bl.a. hem för vård av missbrukare (LVM-hem) enligt LVM. Av styrelsens verksamhetsplan för 2019 framgår att antalet planerade platser för 2019 har fastställts till 1 122 jämfört med 1 105 föregående år.

Statens institutionsstyrelse (Sis) har i uppdrag att bedriva individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblem. Under ett antal år har flertalet rapporter från olika instanser larmat om brister inom Sis verksamheter. Det behövs en grundlig genomlysning av Sis uppdrag och verksamhet och åtgärder behöver skyndsamt tas fram för att avhjälpa de problem som finns idag. Förutom en översyn behöver verksamheten

utvärderas och följas upp. I verksamheter som har hand om människor med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblematik måste det finnas transparens. Vi ser också att utbildningsinsatser för personal måste till för att behandlingen av klienterna i tvångsvården ska bli bättre.

Drogfri miljö på särskilda ungdomshem och HVB-hem

En viktig förutsättning för att hjälpa barn med tung problematik – inte alltför sällan just missbruk eller destruktivt beteende – är att miljön på hemmen är trygg och drogfri. Det bör införas bättre rutiner där det görs rutinmässiga drogtester vid ankomst och sedan fortsatta tester under behandlingsperioden. Reglerna om kroppsvisitation måste ses över för att på ett tidigt stadium hitta narkotika. Ordning och tydliga rutiner skapar säkerhet och trygghet, något som bör vara grundläggande på ett ungdoms- eller HVB-hem. Berusningsmedel såsom narkotika, alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel, sådana medel som avses i lagen om förbud mot vissa dopningsmedel eller sådana varor som omfattas av lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor samt injektionssprutor, kanyler eller andra föremål som kan ha med missbruk att göra hör inte på något sätt hemma på en vårdinrättning. Vi anser att förbudet mot innehav av berusningsmedel m.m. ska utvidgas till att gälla generellt för samtliga som vårdas på särskilda ungdomshem men också LVM-hem. Detta skulle då också gälla de unga som vårdas frivilligt eller på grund av LVU.

Det finns vittnesmål om att det sker en omfattande införsel av droger till LVM-hem, bl.a. av hemmets personal. Anställda har även vittnat om hur lätt det är för besökare att smuggla in droger till slutna boenden i olika förpackningar eller i kläder. Statens institutionsstyrelse (Sis) har särskilda befogenheter för att upptäcka införsel av droger, exempelvis genom kroppsvisitation, men bara om det finns misstanke om att vederbörande har droger gömda på kroppen. LVM-hemmen har även en möjlighet att besluta om rutinmässiga säkerhetskontroller där man använder sig av metalldetektorer för att exempelvis upptäcka kanyler. Det finns även s.k. elektroniska näsor som reagerar på vissa droger. Trots det uppenbara behovet används det inte särskilt ofta. Det faktum att en person tvångsomhändertagits bör vara skäl nog för ordentliga kontroller. Vi anser att kontrollen av personer som tvångsomhändertagits genom LVM måste öka.

Bättre stöd till anhöriga

Det är inte bara personer med missbruk som far illa och behöver stöd och hjälp utan även människor runt omkring. Det kan vara familj, vänner och kollegor. Barn och anhöriga till en person med missbruk måste i ett tidigt skede få hjälp och stöd. Risken att dessa personer far illa är påtaglig och familjer där det förekommer missbruk ska ha rätt till familjestöd från socialtjänsten. Stödet till anhöriga till en person med missbruksproblem måste förbättras. Enligt organisationen Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) erbjuder idag endast 63 procent av landets kommuner stödprogram till denna grupp. Anhöriga fyller en mycket viktig roll när en missbrukare försöker bli drogfri och det är därför av yttersta vikt att samtliga kommuner i landet erbjuder lämpligt stöd till närstående.

Utred svensk narkotikapolitik

Svensk narkotikapolitik har misslyckats kapitalt i kampen mot narkotikan. Istället för att fokusera på att rädda liv har den under lång tid nyttjats som ett verktyg för sittande regeringar att visa handlingskraft, och det katastrofala resultatet ses idag. Sverige behöver därför tillsätta en opolitisk utredning som genomför en grundläggande översyn av såväl förd som nuvarande narkotikapolitik. Det är endast på detta sätt som konkreta och effektiva förslag till lagstiftning och regelverk – baserade på aktuell forskning – kan tas fram och liv räddas.

Sverigedemokraterna är beredda att ta ansvar för att göra dessa förändringar och satsningar för att vända den negativa utvecklingen, minska användandet av narkotika och rädda människoliv.

Christina Östberg (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Per Ramhorn (SD)

Clara Aranda (SD)